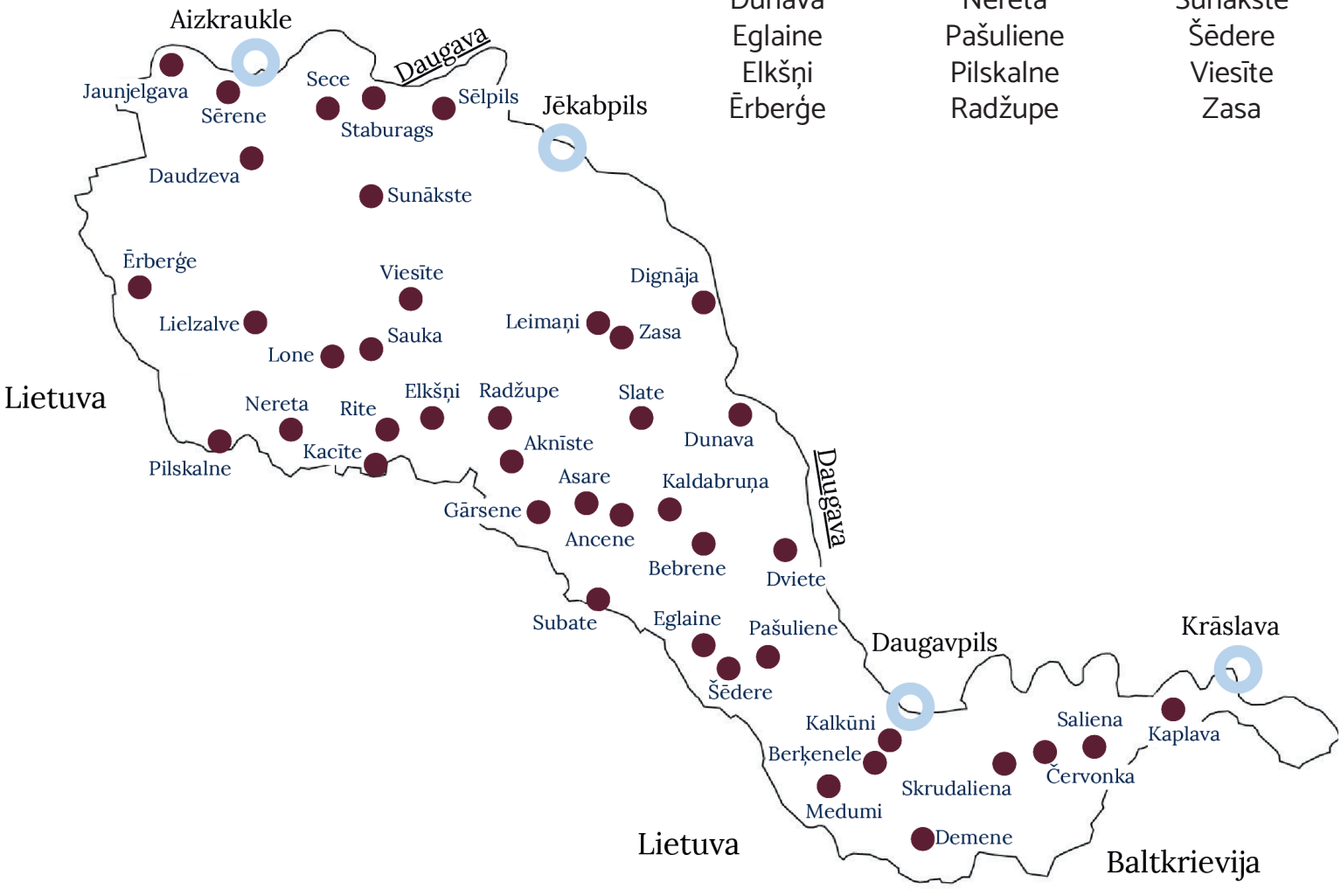

CEĻVEDIS KOPIENAS PASĀKUMU ORGANIZĒŠANĀ

Sēlija, 2026

SĒLIJAS KOPIENU KARTE

Aknīste
Ancene
Asare
Bebrene
Berkeneļi
Červonka
Daudzeva
Dviete
Demene
Dignāja
Dunava
Eglaine
Elkšņi
Ērberģe
Gārsene
Jaunjelgava
Kacīte
Kaldabruņa
Kalkūni
Kaplava
Leimaņi
Lielzalve
Lone
Medumi
Nereta
Pašuliene
Pilskalne
Radžupe
Rite
Saliena
Sauka
Sece
Sēlpils
Sērene
Skrudaliena
Slate
Staburags
Subate
Sunākste
Šēdere
Viesīte
Zasa

IEVADS

Katrā pagastā un pilsētā ir savas kultūras vērtības. Kādā tās ir senas amata prasmes, vietējā izloksne vai īpaša ēdienu recepte, citviet – vēsturiska ēka, ainava vai paaudzēs nodots stāsts. Šis ceļvedis pasākumu organizēšanā palīdzēs izprast, kā radīt vietas identitātē balstītu kultūras saturu un tā veidošanā iesaistīt vietējo kopienu.

Politiskajā retorikā joprojām izskan viedoklis, ka kultūra tikai patērē resursus, nesniedzot valstij ekonomiskus ieguvumus. Tomēr pētījumi liecina par pretējo. Lauku reģionos kultūra rada pievilcīgu dzīves vidi, veido kopienu identitāti, notur iedzīvotājus pagastos un mazpilsētās, pilda dažādas sociālās funkcijas, kā arī veicina pilsonisko līdzdalību.

Sēlijas lauku kopienu pieredze apliecina, ka arī ar ierobežotiem resursiem iespējams veidot kvalitatīvu un daudzveidīgu kultūras piedāvājumu. Pasākuma pieredzi veido ne tikai tā saturs, bet arī vide, kurā tas notiek. Ceļvedī atradīsiet gan praktiskus floristu padomus vizuālā noformējuma veidošanā, gan iedvesmojošus piemērus no dažādām Sēlijas vietām. Sēlijas ļaudis dāsni dalās savā pieredzē un aicina iedvesmoties arī jūs!

*“Mēs maz sarunājamies. Mēs maz skatāmies cilvēkiem acīs. Un tagad ienāk ļoti daudz sašķeltības. Kultūra ir tā sabiedrības līme, ar kuras palīdzību mēs varam veidot kopienas atmosfēru, to sajūtu un līdzdalību. Un tā ir tā misija.” **

*Inta Ūbele: kultūra ir sabiedrības līme”, 2024. Avots: www.jekabpilslaiks.lv

PIETURPUNKTI

KULTŪRAS MANTOJUMS 6
Kas ir kultūras mantojums? 6
Kultūras mantojuma saglabāšana 7
Mantojums un kopiena 9

KOPIENAS PASĀKUMI 10
Kopienas pasākumu nepieciešamība 10
Kopienas pasākumu organizēšana. Ar ko sākt? 11
Kopienas pasākumu organizēšana. Rīcības plāns. 13
Finansējuma avoti 15
Reklāma 17

JĒGPILNA UN ILGTSPĒJĪGA PASĀKUMA NOFORMĒJUMA VEIDOŠANA 21
Nepieciešamība 21
Galvenie resursi 22
Pasākumu noformējums no mākslinieka un florista skatpunkta 23
Ieguvumi, veidojot noformējumu pašu spēkiem 26

SĒLIJAS KOPIENU PIEMĒRI PASĀKUMU ĪSTENOŠANĀ 27

NODERĪGI AVOTI 35

KULTŪRAS MANTOJUMS

Kas ir kultūras mantojums?

Kultūras mantojums ir tas, ko esam saņēmuši no iepriekšējām paaudzēm un kas mums šķiet nozīmīgs šodien.

Kultūras mantojuma izpratne pēdējās desmitgadēs ir ievērojami paplašinājusies, un ir radīts nemateriālā kultūras mantojuma jēdziens. Lai uzsvērtu, ka nemateriālais kultūras mantojums ir svarīga mūsu dzīves sastāvdaļa tieši tagad un ka tas mainās atkarībā no cilvēkiem un apstākļiem, to sauc arī par dzīvo mantojumu. Nemateriālā kultūras mantojuma pastāvēšana balstās pastāvīgā praktizēšanā un tālāknodošanā.

- ◊ Materiālais mantojums – tas, ko varam aplūkot un sataustīt (ēka, baznīca, pilskalns, vēsturisks priekšmets vai ainava);
- ◊ nemateriālais mantojums – tas, ko cilvēki zina, prot un dara (paražas, spēles un mutvārdu izpausmes formas, zināšanas un prasmes, kā arī ar tām saistīti instrumenti, priekšmeti, artefakti un kultūrtelpas, ko kopienas atzīst par sava kultūras mantojuma daļu).

Praksē abi mantojuma veidi var būt cieši saistīti, – piemēram, sena lauku māja ir materiāls mantojums, bet zināšanas par to, kā šajā mājā dzīvoja, kādus ēdienus gatavoja tās iemītnieki, kā svinēja svētkus un kādus darbus darīja, ir nemateriālais mantojums.

Kaldabruņas luterāņu baznīca

Ilūkstes jauniešu deju kolektīvs "Ance"

Kultūras mantojuma saglabāšana

Starptautiskā sadarbība kultūras mantojuma saglabāšanai, kāda tā ir patlaban, pakāpeniski veidojusies 20. gs. otrajā pusē. Jēdzienu "nemateriālais kultūras mantojums" starptautiski aizvien plašāk sāka lietot pēc tam, kad Apvienoto Nāciju Izglītības, zinātnes un kultūras organizācijas (UNESCO) dalībvalstis 2003. gadā pieņēma Konvenciju par nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu ar mērķi sadarboties, lai šo mantojumu saglabātu, nodrošinātu cieņu pret to un veidotu izpratni par tā nozīmi.

UNESCO veidotajos starptautiskajos nemateriālā kultūras mantojuma sarakstos iekļautas arī Latvijas vērtības – nominācija "Dziesmu un deju svētku tradīcija un simbolisms Latvijā, Lietuvā un Igaunijā" un daudznacionālā nominācija "Koku pludināšana" ir iekļautas UNESCO Cilvēces nemateriālā kultūras mantojuma reprezentatīvajā sarakstā, savukārt nominācija "Suitu kultūrtelpa" iekļauta Nemateriālā kultūras mantojuma, kam jānodrošina neatliekama saglabāšana, sarakstā.

Par Konvencijas īstenošanu Latvijā atbild Latvijas Republikas Kultūras ministrija un tās pakļautībā esošais Latvijas Nacionālais kultūras centrs. 2017. gadā tika izveidots un katru gadu atjaunots Nacionālais nemateriālā kultūras mantojuma saraksts, kas ietver dažādas tautas tradīciju izpausmes.

2025. gadā mantojuma saraksts papildināts ar šādām praksēm un mantojuma elementiem:
Pirts tradīcija Latvijā
Talku tradīcija Latvijā
Nautrānu kultūrtelpa
Nēģu zveja Salacā un Svētupē
Latvijas tradicionālā spēle Novuss
Garmanes spēle Latgalē

Talka pie Kaldabruņas luterāņu baznīcas, 2025

Muzeju nakts Bebrenes Putnu salā, 2025

Sēlijas vērtības

Ainavas un vietas:

Ormaņkalns
Sēlpils pilsdrupas
Stupeļu pilskalns
Raiņa dzīves vietas Dunavas pagasta Tadenavā un Kalkūnes pagasta Birkineļos
Jāņa Jaunsudrabiņa dzīves vieta Neretas pagasta "Riekstiņos"
Jaunjelgavas pilsētas vēsturiskais centrs
Subates pilsētas vēsturiskais centrs
Dvietes paliene
Daugavas loki
Veckaplavas ciema apbūve

Personības:

Jānis Stradiņš
Heinrihs Strods
Sigismunds Timšāns
Mikus Skruzītis jeb Skruzīšu Mikus
Mārtiņš Buclers
Gothards Frīdrihs Stenders
Pēteris Barisons
Arvīds Žilinskis

Rakstnieki:

Aleksandrs Grīns
Jānis Jaunsudrabiņš
Jānis Veselis
Velta Toma
Kārlis Grigulis
Jānis Akuraters
Rainis
Valdis

Nemateriālā kultūras mantojuma tradīcijas:

Pavasara rotāšanas tradīcija
Kartupeļu desu gatavošana
Padebeša lapas burvestība, aizdzenot negaisu
Dzīvošana salās jeb skrajciemos
Etnogrāfiskais cimdu raksts "vilkapēda"

Dvietes paliene

IESAISTIES!

Piesaki Sēlijas vērtības Nacionālā nemateriālā kultūras mantojuma sarakstam nematerialakultura.lv

Mantojums un kopiena

Kultūras mantojums var kļūt par nozīmīgu kopienas attīstības resursu. Tas palīdz cilvēkiem labāk izprast vietu, kurā viņi dzīvo, veido piederības sajūtu un var kļūt par pamatu kopīgām aktivitātēm. Īpaši nozīmīgi tas ir mazākās vietās, kur kultūras dzīve bieži vien ir atkarīga no pašu iedzīvotāju iniciatīvas.
Ne katrai vietējai vērtībai jābūt iekļautai Nacionālajā nemateriālā kultūras mantojuma sarakstā, lai tā būtu nozīmīga kopienai. Oficiāls statuss var palīdzēt vērtību atpazīt un saglabāt, taču kultūras dzīvi savā vietā iespējams veidot arī bez tā. Svarīgi ir ne tikai parādīt mantojumu, bet dot cilvēkiem iespēju ar to sastapties un pašiem iesaistīties.

Sēlijas pieredze

Sēlijas kultūras programmā tiek atbalstītas iniciatīvas, kas palīdz apzināt, saglabāt, dokumentēt un popularizēt vietējās tradīcijas un prasmes, kā arī veicina kultūras kopienu veidošanos. Programmas ietvaros tapuši dažādi projekti, kuros vietējais mantojums tiek izmantots gan pētniecībā un dokumentēšanā, gan praktiskās nodarbībās, izstādēs un pasākumos. Piemēram, Bebrenes kopienā īstenotais projekts "Sēlijas mantojums. Bebrenes cimds" pievēršas konkrētai vietējai amatniecības tradīcijai. Savukārt "Pavasara rotāšanas tradīcijas Sēlijā" aktualizē gadskārtu tradīcijas, bet Daudzevas kopienas projekts "Stacijas stāsti" izmanto konkrētas vietas vēsturi un cilvēku atmiņas kā pamatu kultūras aktivitātēm. Šādi piemēri parāda, ka par kultūras notikuma sākumpunktu var kļūt gan prasme vai tradīcija, gan vieta un cilvēku atmiņas.
Kopienu sadarbības tīkla „Sēlijas salas" pieredze rāda, ka kultūras dzīve var veidoties no ļoti lokālām idejām. Mājas kafejnīcu dienās kultūras pieredze tiek veidota, apvienojot vietējo ēdienu, cilvēku stāstus, ainavu un viesmīlību.
Sēlijas tautas mākslas svētki "Sēlija rotā" ir piemērs tam, kā tradicionālā kultūra var kļūt par mūsdienīgu un cilvēkus pulcējošu notikumu. Tautas māksla, amatniecība, dziesma un deja kļūst par iespēju cilvēkiem satikties un kopīgi veidot sava reģiona kultūras dzīvi.

Podnieks
Mareks Zavodnojs
no Bebrenes

Katalogs
"Sēlijas mantojums.
Bebrenes cimds"

KOPIENAS PASĀKUMI

Kopienas pasākumu nepieciešamība

Biedrība "Āžu miesta rezidence" 2026. gadā apkopoja Sēlijas iedzīvotāju un kultūras darbinieku pieredzi un viedokļus par kultūras dzīvi laukos. Tie parāda, kā kopienu veidoti pasākumi stiprina vietējo kultūras dzīvi un kas nepieciešams, lai tā varētu attīstīties arī turpmāk.

Iedzīvotāji vairs nevēlas būt tikai kultūras patērētāji, kas saņem gatavu bezmaksas piedāvājumu. Kvalitatīvu kultūras dzīvi laukos veido kopienas pašorganizēšanās, līdzradīšana un cieša sadarbība starp iedzīvotājiem un pašvaldību. Pasākumi, kuru tapšanā iedzīvotājiem ir iespēja līdzdarboties, sniedz piederības sajūtu notikumam, tādā veidā radot augstāku emocionālo vērtību un atbildību. Šādi pasākumi ir plašāk apmeklēti.

Mazajos pagastos nereti tieši kultūras darbinieka personība, atvērtība un radošums ir panākumu atslēga. Iedzīvotāji augstu vērtē kultūras dzīves veidotājus – līderus, kuri spēj sadzirdēt un uzrunāt iedzīvotājus, domā un redz plašāk.

Ir jāatsakās no stereotipa, ka lauku iedzīvotājus interesē tikai viegla izklaide un vienkāršs pasākumu saturs. Cilvēki reģionos ir izslāpuši pēc augsta līmeņa mākslas, autentiskām tradīcijām un izglītojošiem pasākumiem, kas palīdz augt arī nākamajai paaudzei. Iedzīvotāju skaita samazināšanās un skolu slēgšana ietekmē arī kultūras pasākumu auditoriju un jauniešu iesaisti. Tāpēc kultūras namiem arvien svarīgāk ir sadarboties ar kaimiņu pagastiem un meklēt radošus veidus, kā uzrunāt gan mazāk iesaistītos iedzīvotājus, gan jauniešus, kuri pārcēlušies uz pilsētām, bet brīvdienās viesojas dzimtajā pusē.

Pilno viedokļu apkopojumu var atrast vietnē *selija.com.*

Kopienas pasākumu organizēšana. Ar ko sākt?

Kopienas pasākumu organizēšanas pamatā ir iedzīvotāju līdzdalība, savu iekšējo resursu apzināšana un izmantošana. Aktīvo kopienu pieredze rāda, ka tieši kopīga sapulce ir visvērtīgākais instruments. Tā ir iespēja uzklausīt dažādu cilvēku viedokļus un vēlmes, diskutēt, apkopot idejas pasākumiem un kopīgi meklēt iespējas to īstenošanai, tostarp piesaistot nepieciešamos resursus un finansējumu. Tā vietā, lai tērētu lielus finansiālos līdzekļus, ikviens kopienas dalībnieks var iesaistīties un sniegt savu pienesumu.

Kas dzīvo pieliekamajā?

Meklējot idejas pasākuma noformējumam, vispirms vērts paskatīties, kas jau ir pieejams tepat apkārt, un padomāt, kā pazīstamām lietām piešķirt jaunu dzīvi. Gada sākumā, kopīgi plānojot pasākumus, var vienoties, kuri iedzīvotāji savos dārzos izaudzēs ziedus vasaras pasākumu noformēšanai. Rudenī dekorācijām noderēs augļi, dārzeņi un vietējo lauksaimnieku sarūpēti siena ruļļi. Vai istabas stūrī stāv vecmāmiņas pūra lāde? Arī tā ir lielisks resurss! Pati lāde var kalpot kā skaists dekors, bet tās saturs – segas, galdauti un pārklāji – piedāvā vēl daudz iespēju radošam noformējumam.

Ko kurš prot?

Katram cilvēkam ir savi talanti, prasmes un zināšanas. Vieni spēj cept gardas kūkas, citi ir lieliski finanšu kārtošanas jautājumos, vēl citiem padodas vizuālā māksla vai piemīt oratora spējas. To visu var likt lietā pasākumu organizēšanā!

Pieredze rāda, ka cilvēku iesaiste pat šķietami nelielos uzdevumos rada piederības sajūtu gan pasākumam, gan kopienai. Tā ir iespēja stiprināt savstarpējās attiecības un radīt labvēlīgu augsni tam, lai cilvēks piedalītos arī nākamā pasākuma organizēšanā un kopā ar ģimeni vai draugiem šo pasākumu arī apmeklētu.

Kultūrvides veidošanas seminārs Secē, 2026

Tūrisma tirgus Berķenelē, 2026

Neretā negadījums saliedē kopienu

Mājas kafejnīca "Sajūtu pļava" Neretā ir veiksmīgs kopienas pasākuma piemērs, kura pamatā ir kafejnīcas saimnieces iniciatīva un kopīgs komandas darbs.

Defekts par efektu + kopienas spēks

Piemērs kopienas spēkam: dienu pirms pasākuma norises notika negadījums, un saplīsa 100 glāzes, kas bija nepieciešamas pasākuma īstenošanā. Kopienas WhatsApp grupā kaimiņi tika aicināti palīdzēt risināt problēmu, kā rezultātā kafejnīca uz pasākuma laiku saņēma glāzes un citas noderīgas lietas, lai veiksmīgi darbotos.

Secinājumi: pirmkārt, kopienas saziņas grupas veiksmīgi strādā – palīdzība tika sniegta teju nekavējoties. Otrkārt, kopiena saliedējās, palīdzot nelaimē nokļuvušajam, kā rezultātā pasākums varēja notikt. Treškārt, ziņa funkcionēja arī kā atgādinājums par gaidāmo notikumu – netiešā veidā tika uzrunāti potenciālie apmeklētāji un radīta piederības sajūta pasākumam. Ceturtkārt, "Sajūtu pļava" ieguva neordināru vizuālo rotājumu, kas kalpoja kā simbols kopienas saliedētībai, līdzdalībai un spēkam.

Vēriens + sajūtas + radošums

Pasākuma organizatori domāja plaši un vērienīgi, parūpējoties, lai svētku sajūta apmeklētājus sagaidītu, jau izkāpjot no auto. Pasākuma veidošanā tika iesaistīti kaimiņi visas ielas garumā – katrs bija izrotājis savu sētu, bet ceļā uz kafejnīcu bija sarūpēti dažādi pārsteigumi un piedāvājumi, kas pakāpeniski veidoja svētku noskaņu.

Rudens veltes kļuva par rotājumiem, no māju pagalmiem skanēja mūzika, bet karodziņi ar uzrakstu "Laipni lūgti!" aicināja doties tālāk. Pa ceļam tika izvietoti arī grāmatu apmaiņas punkti un radoši noformējumi, kuros izmantotas vecas grāmatas un mēbeles. Šķietami mazas detaļas kopā radīja sajūtu, ka apmeklētājs ir gaidīts jau no pirmā soļa.

Vēriens – padomāts par visu, jau izkāpjot no automašīnas; sajūtas – visa ceļa garumā līdz pat kafejnīcai apmeklētājs jūtas gaidīts; radošums – ne vienmēr ir jāpērk jaunas lietas, lai radītu skaistu noformējumu. Reizēm pietiek ar vecām grāmatām un ideju, lai radītu brīnišķīgus un daudzreiz lietojamus rotājumus.

"Sajūtu pļava", Mājas kafejnīcu dienas 2025 Neretā

"Sajūtu pļava", Mājas kafejnīcu dienas 2025 Neretā

Kopienas pasākumu organizēšana. Rīcības plāns.

Veiksmīga kopienas pasākuma organizēšanas un norises pamatā ir plānošana un skaidri uzdevumi katram iesaistītajam. Lai pasākums noritētu bez aizķeršanās, pasākumu organizēšanu var sadalīt trīs posmos:

Plānošana un sagatavošanās

Ja liels pasākums plānots rudenī, tad jau gada sākumā ir jāizdomā, ko kopiena ar šo pasākumu vēlas pateikt sev un apmeklētājiem, jāizvēlas piemērotākais laiks un norises vieta. Jāapzina komanda, kas varētu iesaistīties un ar dažādiem resursiem palīdzēt pasākuma īstenošanā. Sadaliet pienākumus, lai katrs būtu atbildīgs par savu uzdevumu un viss pasākuma rīkošanas smagums negulst uz viena cilvēka pleciem. Šis posms ievieš skaidrību ideju virpulī un ļauj neapjukt pasākuma organizēšanas procesā.

Informēšana

Ikvienai kopienai ir sava recepte, kad organizēt pasākumu, lai to apmeklētu pēc iespējas vairāk cilvēku. Vienai kopienai tās ir tikai sestdienas, kad cilvēki var sanākt kopā, savukārt citai tās ir darba dienas, jo nedēļas nogales tiek veltītas ģimenei vai apciemojot draugus un radus citviet. Kad ir noskaidrots, kāds laiks ir visefektīvākais kopienas pasākuma organizēšanā, nepieciešams informēt plašāku sabiedrību par tā norisi.

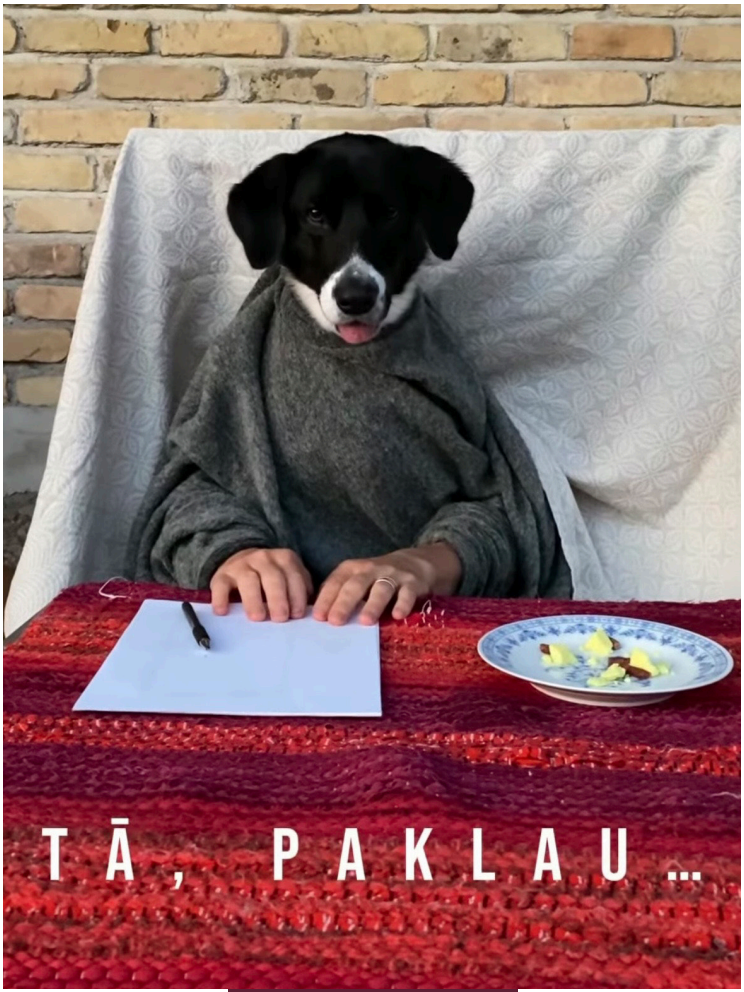
Kvalitatīvas afišas gan digitālā, gan drukātā veidā, paziņojumi, piemēram, kopienas WhatsApp grupā, kā arī personīgi uzaicinājumi uz pasākumu – šie ir veidi, kas vislabāk spēj uzrunāt cilvēkus. Radoši reklāmas veidi, piemēram, video, kur suns raksta aicinājuma vēstuli, cilvēkiem ir saistošs – liek pasmaidīt par izdevušos joku un notur cilvēka uzmanību noskatīties video rullīti līdz beigām, jo citur tāds nav redzēts.

Arī labākā iecere nesasniegs savu mērķi, ja cilvēki par to neuzzinās. Tāpēc būtiska pasākuma daļa ir iedarbīga reklāma un pārdomāta komunikācija ar auditoriju.

Pasākuma norise un gaisotne

Svarīgi ir iekārtot patīkamu pasākuma norises vietu. Pasākuma noformējums ir būtiska komponente, kas raksturo kvalitatīvu un izdevušos pasākumu. Kopīgi izveidots, dabai draudzīgs un vairākkārt izmantojams noformējums rada ne vien patīkamu vizuālo izskatu pasākumā, bet arī veido piederības sajūtu notikumam.

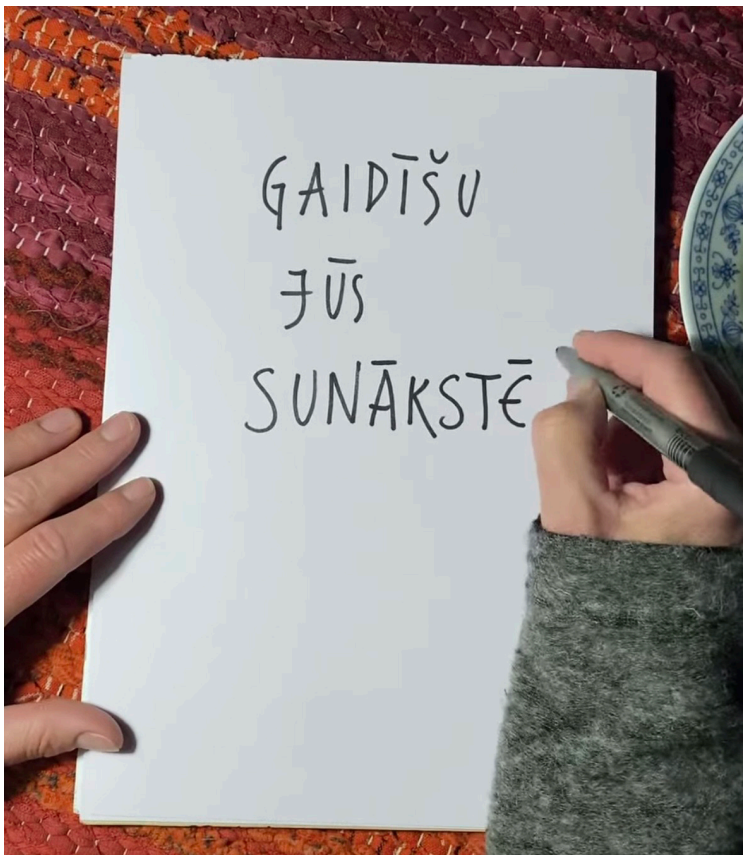

Sunākstes kopienas piemērs Mājas kafejnīcu dienu reklamēšanai 2025. gadā

Sunākstē suns raksta ielūgumu

Sunākstes kopienas reklāma akcijai "Mājas kafejnīcu dienas 2025" Sēlijas salās. Biedrība "Saules aka".

Oriģinālas idejas piesaista apmeklētājus, padara pasākuma veidošanu aizraujošāku pašai kopienai un rada paliekošas atmiņas, ko pēc gada ar prieku atcerēties un lepnumu parādīt citiem. Biedrība, reklamējot savu kafejnīcu akcijai "Mājas kafejnīcu dienas", veidoja video, kur uzaicinājumu rakstīja suns. Video fonā skan sirsnīga un aicinoša mūzika, video ir krāsains, dzīvs un īsts. Video ir gana īss, lai noturētu cilvēku uzmanību, pasakot visu svarīgāko. Informēt sabiedrību par pasākumiem var dažādos veidos. Ne vienmēr ir jāiet ierastais ceļš – reizēm ir vērtīgi un aizraujoši izpētīt arī mazās takas.

Finansējuma avoti

Šodien pieejamas dažādas finansējuma piesaistes iespējas. Finansējumu var izmantot gan pasākuma satura nodrošināšanai, piemēram, īpašu mākslinieku uzaicināšanai, gan nepieciešamā inventāra iegādei vai nomai. Tiesa, projektu sagatavošana prasa pacietību, rūpību un papildu darbu brīvajā laikā, tomēr tas var būt vērtīgs ieguldījums, kas ļauj īstenot ieceres, kurām ar ikdienas finansējumu nepietiktu.

Katra **pašvaldība** sniedz finansiālu atbalstu biedrībām, lai tās varētu īstenot kultūras projektus. Atbalsta apmērs svārstās no 800 eiro līdz teju 3000 eiro, bet tas ir atkarīgs no pašvaldības izstrādātajiem noteikumiem. Ja viena pašvaldība pilnībā sniedz atbalstu pasākuma satura nodrošināšanai, tad cita dod priekšroku inventāra iegādei, tādā veidā stiprinot arī biedrību neatkarību.

Līdzdalības budžets. Tā ir iespēja izstrādāt ideju savai apkārtnei un nodot to iedzīvotāju balsojumam. Par iegūto finansējumu var izveidot, piemēram, brīvdabas kultūrvietu vai uzstādīt informatīvos stendus, kuros ikviens varētu izvietot informāciju par saviem pasākumiem.

Sēlijas kultūras programma. Tās mērķis ir veicināt kvalitatīva un daudzveidīga kultūras piedāvājuma pieejamību sabiedrībai un attīstīt jaunradi Sēlijā, kā arī veicināt Sēlijas kultūras daudzveidības saglabāšanu un attīstību. Biedrībām, uzrakstot projektu, ir iespēja iegūt finansējumu sava pasākuma satura nodrošināšanai.

"Ar saknēm no Dvietes", Sēlijas kultūras programma 2025

"Pirmais sēņošanas čempionāts Sēlijā" Medumos, Sēlijas kultūras programma 2024

Sēlijā katra novada teritorijā darbojas vietējās rīcības grupas, kas administrē **LEADER** programmu. Atkarībā no katras vietējās rīcības grupas izsludinātajiem projektu konkursiem, biedrībām ir iespēja īstenot, piemēram, mācību projektus, iegādāties inventāru kultūras pasākumu nodrošināšanai, kā arī veikt būvniecību kultūras un tūrisma objektos.

Dvietes muižas komplekss, īstenoti LEADER projekti

Kultūrvides veidošanas seminārs Medumos, Sabiedrības integrācijas fonds 2026

Sabiedrības integrācijas fonda atbalsts nevalstiskajām organizācijām. Biedrībām ir iespēja rakstīt projektus, kas veicina pilsonisko līdzdalību un saliedētību, sabiedrības interešu aizstāvību un demokrātiju. Ar šo finansējumu stīgu kvartetu uz Sēliju atvest nevarēs, bet organizēt mācības gan!

Borisa un Ināras Teterevu fonds. Šī fonda finansējums nav tieši saistīts ar pasākumu organizēšanu, tomēr to ir iespējams izmantot kā atspērienu kopienas pasākumam. Izmantojot programmu "Pats savam saimes galdam", iespējams atbalstīt ne vien grūtībās nonākušos, bet arī organizēt meistarklases, kopīgas dārzeņu marinēšanas darbnīcas un projekta noslēgumā ražas svētkus.

Kultūrvides veidošanas seminārs Secē, Sabiedrības integrācijas fonds 2026

Reklāma

Katram pasākumam ir sava mērķauditorija. Tas nozīmē, ka arī informēšanas stratēģijām jābūt atšķirīgām. Liela festivāla reklamēšanai noderīgi vieni rīki, bet kopienas pasākumam – pavisam citi. Tas ir personisks uzaicinājums kļūt par pasākuma daļu, kur tik daudz enerģijas un resursu ir ieguldījuši kopienas aktīvisti. Pārdomāta un kvalitatīva reklāma nodrošina to, ka tiek novērtēts cilvēku ieguldītais darbs un laiks –- cilvēki apmeklē pasākumu un izbauda piedāvāto programmu, iemācās kaut ko jaunu un dodas mājās ar pozitīviem iespaidiem. Pasākuma afiša ir kā profila bilde sociālajos tīklos, kas uzrunā izpētīt informāciju un iedziļināties saturā, rada pozitīvu un profesionālu iespaidu par kopienu.

Pat nelielu pasākumu īstenošanā vērtīgi izdomāt komunikācijas stratēģiju vai plānu, kas palīdzēs mērķtiecīgi nodot informāciju potenciālajiem pasākuma apmeklētājiem. Lūk, stratēģijas piemērs, kas tiek izmantots pasākumu reklamēšanai:

Pirmā ziņa

Pirmo ziņu var publicēt mēnesi pirms plānotā notikuma. Tad ir jāizveido kvalitatīva, viegli saprotama afiša un preses relīze, kas paskaidro afišu – kas, kur, kad, cikos un kāpēc notiks. Preses relīzē var īsi iepazīstināt ar māksliniekiem, kas uzstāsies, noteikti ir jāatzīmē, kas ir pasākuma finansiālie vai citi atbalstītāji. Savukārt, afišā jāiekļauj svarīgākā informācija par pasākumu, afišai jābūt vienkāršai, nepārsātinātai ar dažādiem grafiskajiem elementiem, lai priekšplānā nonāk informācija un vēstījums. Šī ir oficiālā ziņa, ko var izsūtīt sadarbības partneriem, finansētājiem, pašvaldībām un reģionālajiem medijiem, ar aicinājumu to publicēt savos informatīvajos kanālos.

Joprojām iedarbīgs komunikācijas līdzeklis ir drukātās afišas. Ja resursi ļauj, vēlams tās izvietot ciema redzamākajās vietās – uz ziņojumu dēļiem, pie veikaliem un iestādēm, lai tās uzrunātu cilvēkus, kuri neizmanto digitālos medijus.

Nākošās ziņas

Otro, trešo un ceturto ziņu parasti publicē ar nedēļas atstatumu. Šajās ziņās, piemēram, biedrības Facebook lapā var informēt, kā notiek gatavošanās pasākumam, ļaujot potenciālajam apmeklētājam ielūkoties „pasākuma virtuvē". Varbūt kopiena organizē darbnīcu pasākuma noformējuma veidošanā vai mūziķi atsūtījuši nelielu video fragmentu no mēģinājuma – fotogrāfijas un video no radošā procesa kalpo kā lielisks atgādinājums par tuvojošos pasākumu.

Piektā ziņa

Piekto ziņu parasti publicē vienu vai divas dienas pirms pasākuma. Tas var būt īss atgādinājums par gaidāmo notikumu, izceļot precīzu norises laiku un vietu, lai apmeklētājs ērti nokļūtu pasākumā.

Pasākuma laikā

Pasākuma laikā vērts izmantot arī sociālo mediju iespējas. Ja komandā ir kāds satura veidošanas entuziasts, kurš ar telefonu var iemūžināt interesantākos un sirsnīgākos mirkļus fotogrāfijās un īsajos video, tos var publicēt uzreiz, piemēram, biedrības Facebook lapā. Pirmkārt, tā ir laba iespēja iesaistīt jauno paaudzi. Otrkārt, tas ir labs veids, kā popularizēt kopienas aktivitātes, kā arī veicināt sabiedrības iesaisti digitālajā vidē. Šādas aktivitātes palīdz popularizēt biedrības sociālo tīklu profilus, audzējot digitālo kopienu un aizsniedzot arvien vairāk cilvēku.

Organizējot pasākumu vienmēr ir vērts ieplānot finansējumu fotogrāfam, kurš kvalitatīvi iemūžina pasākuma norisi un galvenos notikumus. Šīs fotogrāfijas noderēs ne vien turpmākajās publicitātes aktivitātēs un atskaitēs, bet arī kā jauks žests un pateicība pasākuma dalībniekiem.

Pēc pasākuma

Vissvarīgāk, protams, ir reklamēt pasākumu pirms tā norises. Taču arī pēc pasākuma ir vērts dalīties ar piedzīvoto – parādīt, kas izdevies, kādi mirkļi palikuši atmiņā un ko kopīgi esat paveikuši. Īpaši svarīgi tas ir tad, ja pasākums tapis projekta ietvaros, jo arī finansētājam un plašākai sabiedrībai ir interesanti redzēt paveiktā rezultātu. Visvienkāršāk to paveikt, ievietojot atskaites publikācijas sociālajos medijos. Tā ir iespēja pateikties sadarbības partneriem, pasākumā iesaistītajiem cilvēkiem un atbalstītājiem.

! Kvalitāte ≠ kvantitāte

Labāk iemūžināt 20, bet tiešām skaistas, kvalitatīvas, skaidras fotogrāfijas, nekā 100, bet tādas, kur neko nevar saprast. Tas pats attiecas uz afišām un relīzēm – labāk mazāk, skaidrāk, saprotamāk, nekā pārsātināti.

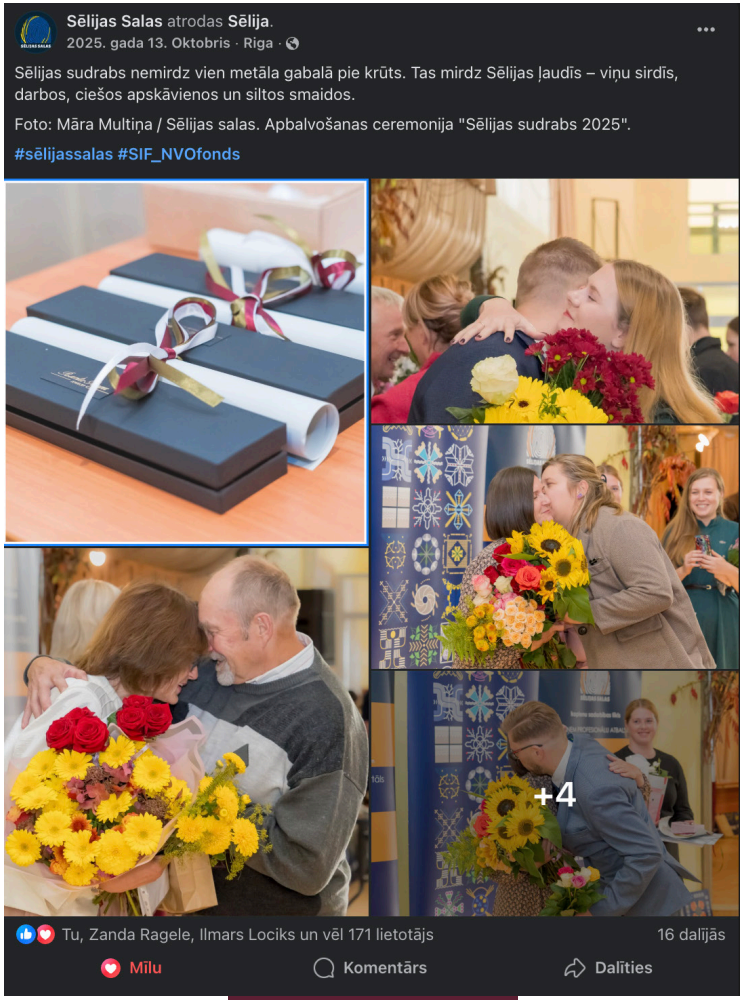
Piemērs: kopienu sadarbības tīkla "Sēlijas salas" Facebook lapā publicētā galerija pēc pasākuma "Sēlijas sudrabs". Tā iemantojusi diezgan daudzu lapas sekotāju reakcijas – cilvēki skatījušies, dalījušies un atzīmējuši "Patīk" vai "Mīlu". Šādā veidā ne vien tiek veiksmīgi publicētas fotogrāfijas, bet arī veicināta "Sēlijas salu" lapas popularitāte. Tas nozīmē, ka turpmāk, ja šāda aktivitāte būs regulāra, lapā publicēto informāciju savā laika joslā redzēs arvien vairāk cilvēku. Kvalitāte ne vien atstāj labas atmiņas, bet arī palīdz sasniegt arvien lielāku auditoriju.

Piemērs: Biedrības "Sēļu rotadata" veidotā afiša. Tajā lakoniski ir ievietota visa būtiskākā informācija par pasākumu, saskaņotas krāsas, izcelta mūziķu fotogrāfija un ansambļa nosaukums, ievērojot finansētāja noteikumus, ir izmantota projekta logo josla. Afiša ir ļoti vienkārša, bet labi pamanāma starp citām – sevišķi mākslīgā intelekta veidoto afišu jūrā.

Biedrības "Sēļu rotadata" pasākuma afiša

"Sēlijas salu" piemērs publikācijai pēc pasākuma vietnē Facebook

Afišu piemēri

JĒGPILNA UN ILGTSPĒJĪGA PASĀKUMA NOFORMĒJUMA VEIDOŠANA

Svētku un pasākumu noformēšana nav tikai telpas aizpildīšana ar priekšmetiem. Tā ir kā stāsta stāstīšana, sajūtu radīšana un kopienas spēka apzināšanās. Dekorēšana, ja to paveic ar ilgtspējīgiem materiāliem un radošumu, kļūst par vietas un pasākuma vizītkarti.

Nepieciešamība

Telpu rotāšana ir gadsimtiem ilga tradīcija. Tā ir tik ļoti iesakņojusies, ka ir gluži pašsaprotami, ka telpu dekorēšana ir kļuvusi par daļu no kultūras. Tradicionālo dekorāciju lietpratēja Ausma Spalviņa Latvijas televīzijas raidījumā „Mākslas dialogs" ir teikusi, ka *jebkuri svētki ir iemesls izrotāt māju, un to latvieši vienmēr ir darījuši atbilstoši laikam. Tas ir sava veida rituāls. Uz visiem godiem latvieši vienmēr ir tīrījuši māju, rotājuši to, un arī mūsdienās tas notiek, tikai varbūt citādā izpildījumā.*

Gaumīgi un kvalitatīvi izstrādāts noformējums ne vien rada patīkamu noskaņojumu, bet arī kalpo kā vietas un pasākuma identitātes simbols.

Kultūrvides veidošanas semināri Dignājā un Medumos, 2026

Galvenie resursi

Plānojot dekorēšanu, svarīgi ir apzināties resursus, kas reizēm ir pat būtiskāki nekā pieejamais budžets.

Laiks

Veiksmes pamatā ir savlaicīga plānošana un sagatavošanās. Ja pasākuma noformējumā paredzēts izmantot pašu audzētus ziedus, jāparedz pietiekami daudz laika gan to izaudzēšanai, gan ievākšanai un sagatavošanai īstajā brīdī. Tāpat jāieplāno laiks ne tikai noformējuma praktiskai izveidei un izvietošanai, bet arī kompozīciju izstrādei un nepieciešamo materiālu un atribūtu sagādei.

Darbs

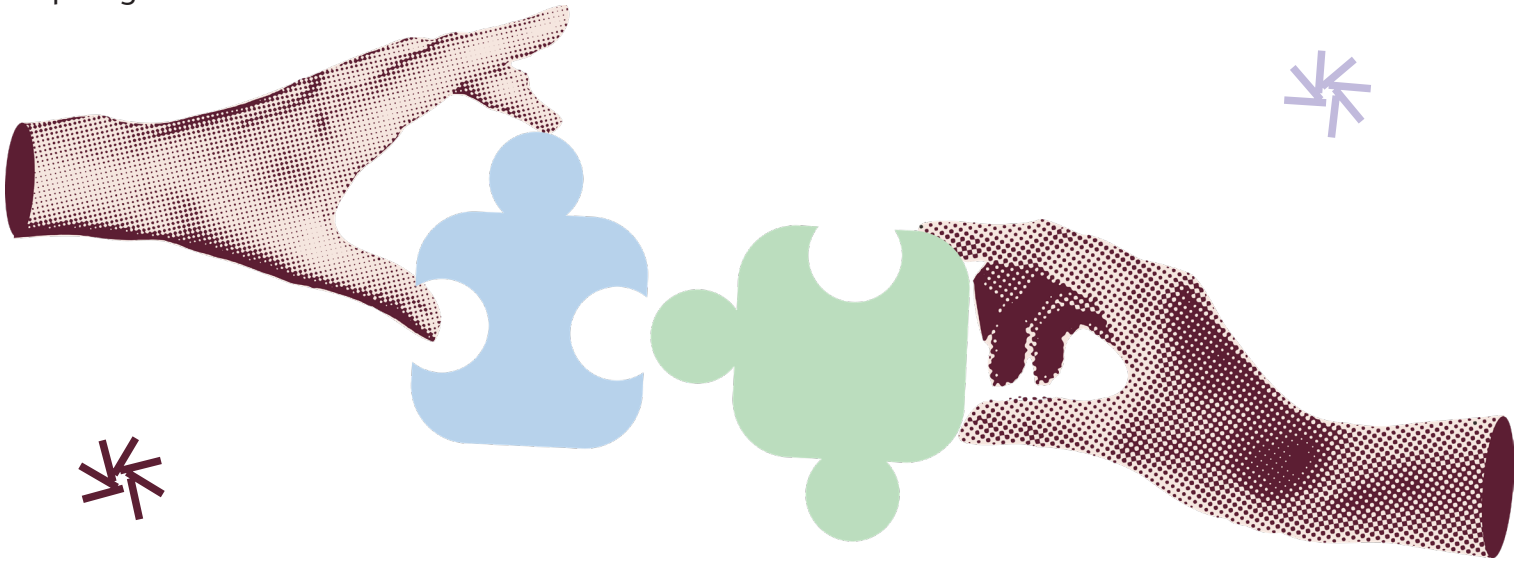
Pašrocīgi radīt noformējumu ir izaicinājums, kas pieprasa zināmas prasmes. Tomēr lai tas nebiedē! Vainagu pīšanu, virteņu vīšanu un augu kompozīciju kārtošanu var apgūt, praktiski darbojoties. Noformējumā var izmantot arī otrreiz lietojamus materiālus un priekšmetus – atjaunot vecu loga rāmi, izveidot izkārtni no apgleznotiem koka dēļiem vai pielāgot citus saimniecībā atrodamus materiālus.

Līdzcilvēki

Viens cilvēks var paveikt daudz, bet strādājot komandā var paveikt patiesi lielas lietas. Kopiena ir svarīgs resurss – aicini talkā domubiedrus, kaimiņus, ģimenes locekļus un draugus! Līdzcilvēki var palīdzēt ne vien ar darbu un laiku, bet arī ar materiāliem, piemēram, ziediem, pūra lādes dārgumiem, mēbelēm un dizaina priekšmetiem.

Daba

Vislabāk pasākuma atmosfēras radīšanā izmantot dabā pieejamos materiālus. Tā noformējums būs dabai draudzīgs, vairākkārt izmantojams un prasīs mazākus finansiālos ieguldījumus. Daba mums sniedz daudzveidīgas veltes – gan to, ko varam ievākt mežos un pļavās, gan to, kas izaug pašu dārzā. Daba kalpo arī kā iedvesmas avots – noformējumā augus var izmantot arī to dabīgajā augšanas veidā, saglabājot īpašo šarmu, ko sniedz, piemēram, divmetrīgas saulespuķes.

Pasākumu noformējums no mākslinieka un florista skatpunkta

Lai pasākuma noformējums izdotos harmonisks un estētisks, ir labi zināt dažus pamatprincipus no mākslas un floristikas pasaules. Pasākumu noformējums nav vienkārši priekšmetu un ziedu sakombinēšana, tas ir plašāks redzējums par telpu un vidi kopumā.

Vietas respektēšana

Svarīgi atcerēties – dekors papildina vidi, nevis ar to konkurē. Pirms dekorēšanas ir jāizvērtē, kāda ir pasākuma norises vieta, jāsaprot tās mērogs, kā krīt dabīgā gaisma, vai ir jāizmanto papildus apgaismojums, kāds ir pamata telpas iekārtojums vai dabiskais fons. Rotājumiem ir jābūt kā papildinājumam tam, kas telpā jau ir, tiem ir jābūt piederīgiem vietai un pasākuma tēmai, tie nedrīkst traucēt pasākumu norisi un cilvēku kustību.

Koncepcija un vienojošie elementi

Lai noformējums izdotos profesionāls, ir svarīgi nepārspīlēt un pieturēties pie izvēlētās koncepcijas. Lai neradītu haosu, var izmantot vienojošus elementus, piemēram, divas pamatkrāsas, kas caurvij visu noformējumu, vai kādu noteiktu tekstūru, piemēram, linu, koku vai stiklu. Tie var būt arī vienojoši elementi no dabas veltēm, piemēram, vīteņi vai graudzāles.

Kafejnīca
“Pietura - Sunākste”,
Mājas kafejnīcu dienas
2024

Kultūrvides veidošanas
seminārs
Medumos, 2026

Tradīcijas un vēsturiskie priekšmeti

Veidojot noformējumu ar seniem priekšmetiem vai kultūras mantojuma elementiem, piemēram, austajām jostām, tie jāizmanto cieņpilni un gaumīgi. Senas lietas kā pūra lādes vai vecmāmiņu rokdarbi ienāk ar savu stāstu un telpai var piešķirt īpašu auru. Ne vienmēr šie priekšmeti ir jāizmanto kā muzeja eksponāti. Senām lietām var dot arī otro elpu, piemēram, vecus loga rāmjus, var izmantot kā fotorāmjus. Arī gleznas var iekļaut kopējā noformējumā, ar dabas materiāliem turpinot to motīvus ārpus rāmja un paplašinot kompozīciju uz sienas.

Veģetatīvais stils

Viens no veidiem, kā augus izmantot noformējumā, ir veģetatīvais stils – kompozīcijas veidošana, atdarinot to, kā augi ierasti aug dabā. Tas nozīmē, ka var saglabāt augu dabiskās līnijas, kritumu un formu. Piemēram, graudzāles var sakārtot tā, it kā tās šūpotu vējš.

Sunākstes saieta nama skatuve, 2026

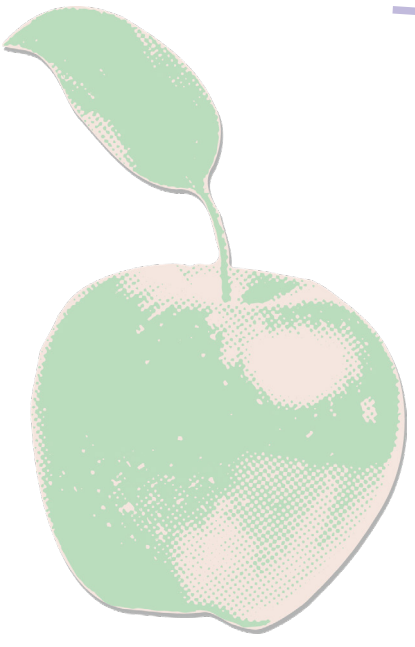

Konkursa "Sēlijas sudrabs" apbalvošanas ceremonija Viesītē, 2026

Pārveides tehnikas

Dabas materiālus var apspēlēt dažādās tehnikās, piemēram, augus pīt vainagos, vītnēs un virtenēs, ko var izmantot lielākiem noformējumiem vai lai savienotu kultūras nama zāli ar skatuvi.

Augus var izmantot arī kā kompozīciju balstus – ne vienmēr ir jāpērk speciāli karkasi, oāzes un tamlīdzīgi atribūti. Piemēram, lai izveidotu stabilu kompozīciju lielākā traukā, var izmantot mājās esošu stiepli vai zarus. Tajos var saspraust ziedus, tādā veidā radot stingras un izturīgas kompozīcijas. Noformējumos var izmantot arī telpaugus, kas ir pieejami mājās. Ja nokarenā efeja viesistabā rotā grāmatplauktu, tad pasākumā tā arī lieliski izskatīsies uz kāda augstāka statīva vai kāpnēm. Šādā veidā tiek papildināts pasākuma noformējums un tas tiek izmantots ilgtspējīgi.

XII Sēlijas kongresa
Viesītē
noformējums, 2026

Ieguvumi, veidojot noformējumu pašu spēkiem

Kopienai, iesaistoties pasākumu noformējuma radīšanā un tam izmantojot dabas materiālus, ir vairāki ieguvumi ne vien kopējam labumam, bet arī katram dalībniekam individuāli, – mākslinieces Dace Kalniņa.

Praktiskie ieguvumi

Prātīgi izmantojot dabā pieejamo un plānojot, kā kurš kopienas dalībnieks var iesaistīties, izaudzējot augus savā dārzā, iespējams radīt brīnišķīgu pasākuma noformējumu, izmantojot minimālus finansiālos ieguldījumus. Tāpat nepērkot liekus plastmasas dekorus, bet izmantojot to, kas ir pieejams mājās vai dodot senākām lietām otro elpu, tiek ne vien taupīti resursi, bet arī saudzēta vide. Rūpīgi pārdomājot un apzinīgi ievācot dabā pieejamos materiālus, ir iespējams veicināt Latvijas pļavās esošo augu daudzveidību un ierobežot invazīvās sugas.

Nemateriālie ieguvumi

Primāri tā ir kopienas saliedēšanās, piemēram, kopīgi veidojot noformējumu pasākumam. Tā ir iespēja ne vien veidot draudzīgas attiecības ar savas vietas patriotiem, bet arī iepazīt katru kopienas dalībnieku – uzzināt katra talantus, prasmes un aizraušanās. Bieži vien tas rezultējas ar jaunām idejām un sadarbībām. Protams, arī šādā veidā tiek veicināta cilvēku piederības sajūta ne tikai konkrētajam pasākumam, bet arī kopienai.

Kopīgi radītais noformējums ar laiku kļūst par vietas vizītkarti – tā ir apziņa, ka kopienas ieguldītais darbs un laiks var būt svarīgs ne vien sev pašiem, bet arī plašākai sabiedrībai.

Kultūrvides veidošanas seminārs
Secē, 2026

Kultūrvides veidošanas seminārs
Medumos, 2026

SĒLIJAS KOPIENU PIEMĒRI PASĀKUMU ĪSTENOŠANĀ

Bebrene

Pasākums "Putnu salā miglas vālos" ir Bebrenes kopienas un pašvaldības kopdarbs. Putnu sala atrodas Dvietes palienē, tāpēc ik gadu augusta vidū, kad vakaros migla no palienes kāpj augšup, tiek īstenots izglītojošs pasākums, kur ikviens var iepazīt palieni, dzīvniekus un putnus, kas tajā mīt. Dažādās darbnīcās pasākuma apmeklētāji aicināti izzināt dabas dāvanas – augus, dzīvniekus un kukaiņus, kā arī no dabas materiāliem veidot mājas dekorus un piedalīties radošās un izglītojošās aktivitātēs. Pasākuma kulminācijā, saulei rietot, uzstājas Latvijā pazīstami mūziķi. Pasākumā iesaistījās bebrenieši un Putnu salas viesi, kuri vadīja meistarklases un darbnīcas, Latgales zoodārza un Daugavpils Universitātes pārstāvji iepazīstināja ar dažādiem kukaiņiem. Šāda veida sadarbības ir apliecinājums, ka vienā katlā var vārīties dažādas organizācijas un finansētāji, kopīgiem spēkiem radot lielisku un atmiņās paliekošu pasākumu.

Miglas vālos Putnu salā

Miglas vālos Putnu salā

Červonka

Vecsalienas muižas Ražas svētki Červonkā jeb Vecsalienā veidoti, atsaucoties uz barona Hāna laika tradīciju. Pēc lauku darbu noslēguma muižas ļaudis reizi gadā pulcējās parkā, lai kopīgi mielotos, dziedātu un dejotu. Mūsdienu svētki tiek rīkoti kopš 2023. gada. Tajos plaši iesaistās vietējie iedzīvotāji – gan tirdziņā, gan izstādēs, gan meistarklasēs –, kas šāda mēroga iniciatīvu vietējā kopienā padara īpaši nozīmīgu.

Červonkas piemērs

Ērberģe

Katru gadu 22. jūlijā Marijas vārda dienā (neatkarīgi no nedēļas dienas) Ērberģē svin Marijas tilta svētkus. Tradīciju 2009. gadā iedibināja biedrība "Ērberģietes". Marijas tiltu 1874. gadā barons Hāns uzdāvināja savai sievai Marijai dzimšanas dienā. Tilts nosaukts viņas vārdā un vēlāk kļuvis par svētku galveno simbolu.

Ērberģes piemērs

Ilze

Katru gadu augusta sākumā Ilzes ciemā pulcējas esošie un bijušie ciema iedzīvotāji, lai svinētu Ilzes ciema draugu, radu un kaimiņu salidojumu. Tradīcija aizsākta kā sirsnīga kopā sanākšana, kas gadu gaitā izaugusi par nozīmīgu vietējās kopienas pasākumu. 2026. gada 1. augustā izlenieši satikās jau 11. reizi. Pasākuma vienojošais elements ir Ilzes ciema nams, kas ik gadu kļūst par tikšanās vietu vietējo atmiņu stāstiem, pašdarbnieku priekšnesumiem un groziņballei. Nams ir privātīpašums, ko apsaimnieko ģimene. Ilzes ciema draugu, radu un kaimiņu salidojums ir nama saimnieku ziedojums kopienai.

Gricgale

1983. gadā rakstniece un skolotāja Lūcija Ķuzāne Gricgales krogā, savās dzimtajās mājās, sāka rīkot Dzejas dienas un rakstnieku godināšanas pasākumus. No Neretas un Pilskalnes apkārtnes nāk daudzi Latvijā pazīstami rakstnieki un dzejnieki – Jānis Jaunsudrabiņš, Jānis Veselis, Velta Toma, Zenta Liepa, Mikus Skruzītis, Lūcija Ķuzāne. Dzejas dienu tradīciju un citas tikšanās ar literātiem turpina rīkot biedrība "Upmales mantinieki", kas kopš 2017. gada rūpējas par kroga izmantošanu kā kultūrvietu un tūrisma objektu. Literāti šeit tiek izcelti kā vietējā vērtība.

Gricgales piemērs

Jaunjelgava

2025. gada 20. septembrī Jaunjelgavā tika atzīmēta Baltu vienības diena kopā ar Latvijas un Lietuvas Republikas parlamenta priekšsēdētājiem, kultūras ministriem un citiem augstākā līmeņa valsts un pašvaldību pārstāvjiem. Jaunjelgavas kultūras centrs skatuvi noformēja ar sēļu zvaigžņu saktas rotājumu. Tāpat pasākuma laikā notika saktas kalšana kalēja Anta Brimerberga vadībā. Šāda zvaigžņu sakta, kas izgatavota no bronzas 12.–13. gadsimtā, atrasta pie tērpa apbedījumā Sēlpils Lejasdopeļu kapulaukā. Šis atradums ir viens no avotiem sēļu arheoloģiskā tērpa rekonstrukcijai.

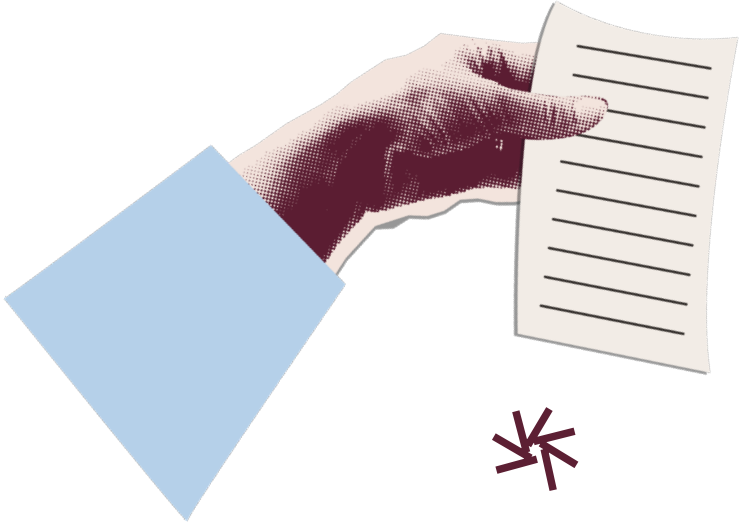
Jaunjelgavas piemērs

Kaplava

2023. gada 8. septembrī notika Kaplavas kopienas projekta "Sēlijas karogs Kaplavas debesīs" noslēguma pasākums – svinīga karoga pacelšana. Vietējie paši veica visus praktiskos darbus – iebetonēja mastu, sakārtoja apkārtni, izveidoja puķu dobes pie masta. Kopš šī notikuma ik gadu Kaplavas pagasta bibliotēka atzīmē karoga pacelšanas gadadienu, organizējot materiālu izstādi par Sēliju, koncertu un iedzīvotāju tikšanos.

Kaplavas piemērs

Medumi

2024. gada 15. septembrī notika pirmais sēņošanas čempionāts Sēlijā, ko organizēja Medumu tautas nams sadarbībā ar biedrību "Medumu cerība", īstenojot Sēlijas kultūras programmas atbalstītu projektu. Pasākuma mērķis bija popularizēt sēņošanu, kas ir iekļauta Latvijas Nemateriālā kultūras mantojuma sarakstā, un sniegt iespēju ģimenēm aktīvi pavadīt laiku brīvā dabā. Pasākumā notika sēņu vākšanas sacensības, bioloģe Jolanta Bāra izstāstīja, kādi ir meža labumi un Latvijas mežos sastopamās ēdamās un neēdamās sēnes. Apmeklētāji iepazina arī dažādas sēņu receptes un varēja nogaršot sēņu kotletes, burgerus un citus īpašus ēdienus. Tā bija iespēja kopienai iepazīt un piedzīvot nemateriālo kultūras mantojumu.

Medumu piemērs

Nereta

Neretas luterāņu baznīca ir viena no vecākajām mūra baznīcām Sēlijā, kas iesvētīta 1593. gadā. Tā gandrīz nepārbūvēta kopš 16. gadsimta beigām saglabājusies līdz mūsdienām. Tāpat pilnībā saglabājies gotikas stilā veidotais sākotnējais baznīcas iekšskats. Baznīca un tās tornis joprojām ir ciema dominante. Līdzās saglabājies arī baznīcas krogs, kur mūsdienās darbojas veikali. Baznīcā skan 1893. gadā Vācijā izgatavotas ērģeles.

Baznīcas draudze ir ļoti aktīva – vasaras sezonā brīvdienās tiek uzņemti tūristi, ļaujot paviesoties baznīcas tornī. Draudze piedalās Mājas kafejnīcu dienās, rīko regulāras jauniešu tikšanās. 2026. gadā Neretā notika jau ceturtais ērģeļmūzikas festivāls, kas ik augusta svētdienu piedāvā koncertu. Tāpat arī Adventa laikā notiek regulāri koncerti. Šis piemērs rāda, kā baznīcas telpa un kopiena var aktivizēt vietējo kultūras dzīvi un kalpot par ciema simbolu.

Neretas piemērs

Sēlpils

Sēlpils traktoru parāde notiek kopš 2015. gada. Tās idejas autors un organizators ir lauksaimnieks Kaspars Kalvāns. Sākotnējā iecere bija ar traktoru braucienu atzīmēt 1. maiju – Darba svētkus. No neliela vietējo zemnieku izbrauciena pasākums izauga par plašāku kopienas tradīciju. Pirmajā norises gadā notikumam sapulcējās tikai pieci vīri, kas aizbrauca līdz pagasta centram. Šodien parādē piedalās ap 25 traktorvienībām, parādes maršruts ved cauri visai pagasta centrālajai daļai un noslēdzas ar kopīgu pasākumu, parādot lauksaimniecības nozīmi Sēlpilī.

Sēlpils piemērs

Viesīte

Āžu miesta rezidences zaļumballes katru gadu tiek veidotas par konkrētu tēmu, kas saistīta ar Viesītes vēsturi. Piemēram, 2023. gadā norisinājās "Āžu miesta pilsētas tiesību piešķiršanas balle" par godu 95 gadiem kopš Viesītei piešķirtas pilsētas tiesības. Zaļumballe notiek piektdienas vakarā pirms pilsētas svētkiem, kas ik gadu norisinās augusta pirmajā sestdienā. Balles muzikālais repertuārs un mūziķu izvēle tiek pielāgoti konkrētā gada tematikai. Paralēli notiek arī vietas vēstures izpēte, kuras rezultāti novembrī tiek prezentēti pilsētas muzejā.

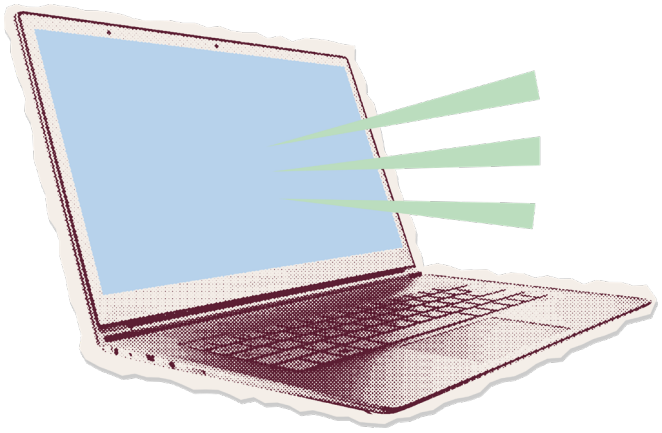

Viesītes piemērs

NODERĪGI AVOTI

Interneta vidē un bibliotēkās ir pieejams plašs informācijas klāsts par kultūras nozari. Ir pieejama informācija par kultūras vērtībām un izglītības iespējām, ir atrodami dažādi nozīmīgi pētījumi gan Latvijas kopējai kultūrtelpai, gan Sēlijas vēsturiskajai zemei.

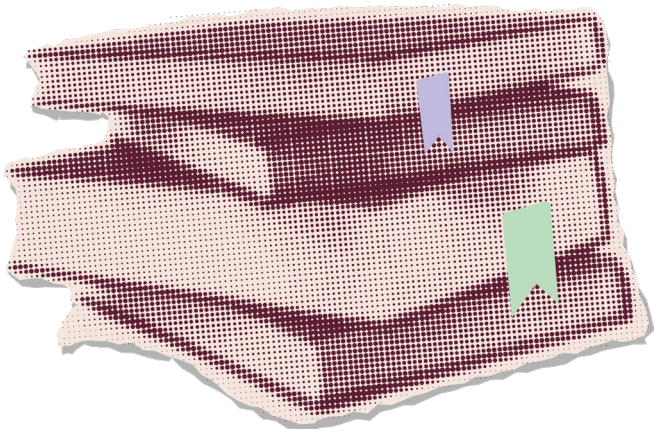
Informāciju par Sēlijas vēsturisko zemi un aktualitātēm kopienās var uzzināt mājaslapā selija.com, savukārt, biedrības "Ūdenszīmes" mājaslapā udenszimes.lv var uzzināt, kas ir Sēlijas Kultūras kanons un iepazīties ar metodisko materiālu "Sēlijas zemes zīmols" un Sēlijas viedā reģiona stratēģiju.

Latvijas nemateriālā kultūras mantojuma saraksts atrodams mājaslapā nematerialakultura.lv, savukārt, ar kultūras pieminekļu sarakstu var iepazīties mantojums.lv. Latvijas kultūras kanons jeb izcilāko mākslas darbu un kultūras vērtību kopums ir atrodams mājaslapā kulturaskanons.lv, bet par UNESCO Latvijas Nacionālo komisiju plašāk var izlasīt unesco.lv.

Dažādi kultūras nozares pētījumi atrodami domnīcas "CultureLab" mājaslapā culturelab.com sadaļā "Pētījumi", savukārt, Latvijas Kultūras akadēmijas mācībspēku, studentu un sadarbības partneru paveiktais pētniecībā atrodams tīmekļvietnē lka.edu.lv sadaļā "Pētniecība".

Dr. ph. Lolitas Ozoliņas pētījums "Nemateriālā kultūras mantojuma kopienu loma vietas identitātes konstruēšanā un reprezentācijā. Sēlijas vēsturiskās zemes piemērs" - to var izlasīt Latvijas Kultūras akadēmijas oficiālajā vietnē lka.edu.lv.

Mg. art. Guntas Kivlišas maģistra darbs "Intelektuālās elites loma reģionālās identitātes konstruēšanā. Sēlijas vēsturiskās zemes gadījums" apskata intelektuālās elites nozīmi reģionālās identitātes veidošanā. Darbā pētīta Sēlijas vēsturiskā zeme, kas savu atdzimšanas ceļu uzsākusi jau 20. gs. 80. gados un spilgti to turpina arī šobrīd. Pētījumu var izlasīt Sēlijas Tautas bibliotēkas digitālajā katalogā.

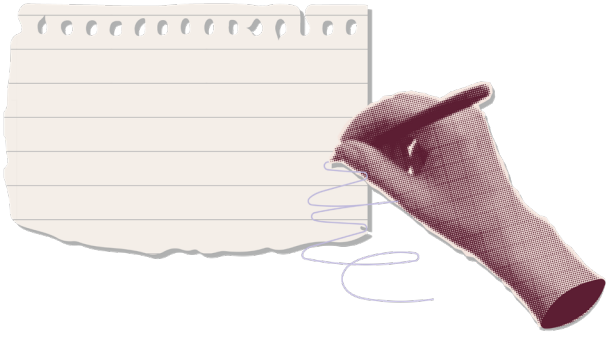
Ievas Heningas, Andas Laķes un Rūtas Muktupāvelas grāmatā "Kultūras socioloģija un vadība Latvijā" ir analizēti Latvijas kultūras procesi, socioloģiskie aspekti un mūsdienu vadības prakses kultūras organizācijās.

Grāmata "Kultūras vadība", ko uzrakstījusi Ilona Asare, Baiba Tjarve, Agnese Hermane un citi Latvijas kultūras akadēmijas pētnieki, ir visaptverošs un praktisks materiāls par kultūras nozares plānošanu, finansēšanu un resursu pārvaldību.

Agitas Kiopas, Ilonas Asares, Baibas Tjarves un Laimas Geikinas grāmata "Kultūras projektu vadība" ir praktisks vadlīniju krājums par kultūras projektu plānošanu, budžeta sastādīšanu un risku vadību.

Andas Laķes, Rūtas Muktupāvelas, Baibas Tjarves grāmata "Kultūras mantojuma kopienas: prakses, attīstība un izaicinājumi" ir apjomīgs pētījums par kopienām Latvijā, kā kopienas un nevalstiskās organizācijas iesaistās kultūras mantojuma saglabāšanā.

Latvijas Kultūras akadēmija piedāvā dažādas tālākizglītības iespējas un profesionālās pilnveides iespējas kultūras jomā. Sākot no kultūras pasākumu digitālā mārketinga, novadpētniecības tēmām līdz pat kultūras centra darba organizēšanai un dokumentālajam kino. Mājaslapā lka.edu.lv sadaļā "Tālākizglītība" var atrast aktuālo informāciju par pieejamajām mācībām.

Latvijas Nacionālais kultūras centrs tīmekļvietnē lnkc.gov.lv sadaļā "Kursi un semināri" piedāvā plaša spektra seminārus, kur jomas speciālisti var padziļināti gūt zināšanas un uzzināt aktualitātes. Savukārt sadaļā "Mācību un metodiskie materiāli" var izlasīt brošūras, noskatīties video seminārus un iegūt citus materiālus par visdažādākajiem kultūras virzieniem.

Kultūras ministrija finansē mācību programmu "Latvijas Kultūras vēstnieki". Tās ietvaros var apmeklēt tematiskos seminārus par kultūras jomas attīstību. Mācības organizē LNKC sadarbībā ar Latvijas Kultūras akadēmiju un domnīcu "CultureLab".

Ceļvedis kopienas pasākumu organizēšanā

Tekstu autori: Māra Multiņa, Sanda Paukšte, Mairita Elksne,
Dace Kalniņa, Jānis Dzimtais, Liene Dāboliņa
Fotogrāfiju autori: Māra Multiņa, Agnese Leikuse, Kaspars Sēlis, Jānis Dzimtais,
Imants Kaziļuns/Staburags.lv, Dace Kalniņa, Daiga Kalniņa, Ieva Ābele/Saeima,
Juris Šteinbergs/Brīvā Daugava, Aizkraukles novada pašvaldība,
Augšdaugavas novada pašvaldība, Sēlijas salas

Maketētājs: Endija Marcinkeviča
Izdevējs: biedrība „Āžu miesta rezidence", 2026
Iespiests: SIA Zebra Printshop

Izdevums sagatavots biedrības "Āžu miesta rezidence" projekta "Pašu vārīta sabiedrības līme" ietvaros
ar Sabiedrības integrācijas fonda finansiālu atbalstu.

Sabiedrības integrācijas fonds

ĀŽU MIESTA REZIDENCE

Sēlija, 2026